

N:o 56.

At Herr **Jonas Andersson**: *Angående tillägg till § 45 i gällande förordning, rörande försäljning af bränvin och andru brända eller destillerade spirituösa drycker.*

Bland de lyten, som ännu ty värr vanpryda en stor del af svenska folket och som hvarken lagstiftning eller enskildas bemödanden hittills förmått utplåna, torde missbruket af spirituösa drycker kunna anses såsom ett af de svårbotligaste. Äfven den vid måttligt bruk mest oskadliga sak blir vid omåttligt begagnande mer eller mindre skadlig och från bruket till missbruket är öfvergången ganska lätt, synnerligast då det gäller rusdrycker, dervid bränvinet onekligen spelar hufvudrollen.

Jag lemnar derhän huruvida en stigande konsumtion i allmänhet kan anses såsom en tillförlitlig gradmätare på ett folks stigande välmåga, men jag är för egen del fullt förvissad derom, att lyx och öfverflödigt vällefnad icke vittna om moralisk tillväxt eller tilltagande sedlig kraft, likasom jag knappast tror, det någon skulle vilja tillerkänna en stigande konsumtion af spirituosa såsom ett utmärkande tecken till någonting sådant. Emellertid eger man nu i tillverkningsbeloppet af bränvin ett talande vittnesbörd derom, att konsumtionen i denna del af spirituosa i ganska hög grad tilltagit, ett förhållande som efter min åsigt icke antyder någonting godt. Det må visserligen medgifvas, att de skattesummor, som bränvinstillverkarne samt innehafvarne af minuterings- och utskänkningsrätten underkasta sig, utgöra en god inkomstkälla för statskassan, men då man på goda grunder kan antaga, att en ganska dryg procent af dessa intrader i verkligheten drabbar den mindre bemedlade och den egentliga kroppsarbetande klassen, som onekligen utgör den öfvervägande största delen af konsumenter, och hvars temligen högt uppdrifna arbetsförtjenst sannolikt till drygaste delen härtill uppoffras, så torde de frukter, som samhället i sin helhet får upphemta af ifrågavarande rörelse och de intrader statskassan deraf inbringar, gifva föga anledning till belåtenhet. Men om denna rörelse, så länge den drifves inom laglighetens gränser, måste för

närvarande fördragas såsom ett nödvändigt ondt, hvilket måhända först med en stigande upplysning och deraf härflytande allt starkare ambitionskänsla kan förminskas, om ej alldeles försvinna, så förefinnes deremot ett annat ännu mera samhällsskadligt ondt, hvars fortsatta bedrifvande det tillhör lagstiftningen att i första hand söka hämma, nemligen den på sidan af gifna lagbud alldeles okontrollerade minuteringsrörelse, som i ganska stor skala bedrifves under det väl bekanta namnet "salning", dervid en smutsig egennyttia å ena och supbegäret å andra sidan räcka hvarandra handen för att, utan risk af ansvar, kunna vinna hvar sina syften. Utom det att fyllerilasten härigenom vinner ny näring och utbredning, tillkommer äfven den medvetna lagöfverträdelsens menliga inverkan i moraliskt hänseende, hvars följder äro oberäkneliga. Denna sorts bräuvinsförsäljningsrörelse har befunnits så lönande, att flera lagligen berättigade minut- och utskänkningsförsäljare afsagt sig denna rätt för att kunna lika väl skattefritt drifva denna rörelse, blott med iakttagande af den försigtigheten, att icke uppgöra köp med någon afnämare om mindre belopp än 15 kannor, likgiltigt för öfrigt om dessa 15 kannor på stället fördelades i lika många käril, hvilka i all bekvämlighet afhämtas af lika antal köpare. Det är på så sätt en gifven författning, afsedd att reglera och inskränka konsumtionen af spritdrycker, för öppen dag eluderas och gäckas, och det är äfven derföre lagstiftningens pligt att, så vidt möjligt, stäffa detta ofog eller åtminstone göra praktiken härutinnan mindre beqväm. I sådant syfte, och på de skäl jag här ofvan haft äran angifva, tager jag mig friheten föreslå, att Riksdagen för sin del ville besluta ett tillägg till § 45 uti nu gällande förordning i ämnet af ungefär följande innehåll:

Såsom oloflig minuthandel anses: då någon säljer 15 kannor med vetskap om att köparen ernar fördela detta quantum i mindre parti åt flera köpare; då någon sjelf köper minst femton kannor och deraf föryttrar mindre parti till andra, äfven om dessa förut sammanskjutit penningar dertill; äfvensom då någon som sålt femton kannor, vid utmätningen deraf tömmer detsamma på flera än ett enda käril samt dymedelst befrämjar delningen.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1874.

J. Andersson
från Östergötland.